

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

De Heere is waarlijk opgestaan

De Heere is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien.

Lukas 24:34

Deze juichstem van het geloof is tot eer van de Heere en tot beschaming van de vijand.

Vanuit het donkere graf is de Zon der gerechtigheid opgegaan. De zegels van haat en vijandschap zijn verbroken en de wacht is op de vlucht geslagen. De steen die het hart van de vrouwen bezwaarde is door een engel des Heeren afgewenteld. Verschenen aan Simon in de kracht van Zijn opstanding gaat de jubelkreet: "De Heere is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien," van hart tot hart. Bij het binnenkomen van de Emmaüsgangers, die de Heere mochten ontmoeten in het breken des broods, werd het hen vanuit de vergadering van de elven en die met hen waren toegeroepen: "De Heere is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien."

Deze heerlijke klanken waren voor hun harten als de klanken van de weerklank der bergen, daar de wijn van zoete vertroosting werd gedronken, zodat de bedroefden vrolijk werden in de Heere. Terwijl de Heere Jezus ging door de diepte van de vloekdood des kruises, liep dat voor de Zijnen door het dal van de schaduwen des doods. Rakelings ging de dood met zijn vreselijke verschrikkingen langs hen heen, wat hen deed zuchten uit de banden van de dood en angsten der hel: "Och Heere, bevrijd mijn ziel." Een noodgeschrei dat door de bestrijdingen van Satan en de verdenkingen van het ongeloof heen brak naar boven. De weg naar boven was door Christus met Zijn offerande gebaad. In het zuchten tot de Heere en het smeken om ontfer-

ming is de ademtocht van hun geloof, een levend hopen op de Heere. Vanuit het nieuwe leven treurt en weent het hart over het gemis van de Heere. En dat is het verlangend uitzien naar Zijn komst in het hart.

Terwijl de deuren gesloten waren uit vrees voor de Joden, kwam de Heere in het midden, om het opnieuw te bewijzen dat Hij waarlijk door Zijn God en Vader gesteld was in de staat der verheerlijking.

De opstanding van Christus om het door Hem verdiende heil toe te passen aan het hart, heeft voor de gelovigen in Zijn opwekking zijn onbewegelijke vastigheid. De Vader heeft de Borg daar zijn offerande tot verheerlijking van de wet geheel volkomen was; vanuit de staat der vernedering gesteld in die van Zijn verhoging. De toepassing van het verdiende heil heeft in de Heere zijn oorzaak gegrond, wat de oprechten in Hem doet roemen vanwege Zijn grote daden.

Simon had in zijn grote droefheid over het gemis van de Heere en in de smart van de verloochening hem aangedaan, wel in de eerste plaats de vertroosting van Zijn opstanding nodig om niet te bezwijken.

Het verloochenen van de Heere sneed hem van alle kanten door het hart en dat veroorzaakte bloedende wonden. Het ging bij hem niet alleen om het kennen en om het eigendom zijn van de Heere, maar ook om het leven met de Heere. En dat zijn drie kernpunten van het geestelijke leven.

In het hart der oprechten is het kennen en het eigendom zijn van de Heere en het leven met Hem, boven alles dierbaar. Het is de bede van het hart dat deze drie dingen als een drievoudig snoer steeds meer diepgang mochten

bekomen in het hart. Wordt u er naar gevraagd daarvan iets te zeggen, dan heeft het plaats dat u vanwege de veelvuldige bestrijdingen er niet toe kunt komen. En wat kan dat u later al tot smart zijn naar de inspraak van de vijand geluisterd te hebben. Hoeveel te meer is het dan wel tot smart wanneer het ontkend is iets te kennen van die heerlijke kernpunten. U kunt er zeker van zijn dat Petrus naar buiten gaande bitterlijk geweend heeft.

Maar 't was hem gezegd dat hij het doen zou, en dat tot zijn bestraffing. Simon was zo sterk, stond zo hoog bij zichzelf, had de hulp des Heeren niet nodig. En dat is toch wel het gevaarlijkste standpunt dat ingenomen kan worden door het kind des Heeren.

Satan, zonde en ongeloof zouden niet zoveel macht over ons hebben tot grote schade van het geestelijke leven, zo het bij ons meer was in het besef van onze afhankelijkheid een aankleven van de Heere.

Maar hiervan heeft de Heere Jezus de Vader niets gezegd. In Zijn hogepriesterlijk gebed heeft Hij alleen van het goede dat door Zijn genade beleefd werd gezegd.

De Borg heeft Zijn volk met al hun kwalen en struikelingen voor Zijn rekening genomen, om hen daarvan te reinigen en te genezen, opdat zij in het gericht onberispelijk zouden staan voor het aangezicht van de Vader.

Bij het aanschouwen van de Heere in de kracht en heerlijkheid van Zijn opstanding, werd al het kwaad van Simon bedekt door de gerechtigheid van Christus, zodat Gods vergevende liefde vloeide in zijn hart. En dat tot vernieuwing van zijn gemoed.

Het kennen en het zijn van de Heere kwam weer boven om te leven met de Heere. De nieuwe mens die onderlag tot vreugde van de vijand, kwam weer te staan in de vrijheid om op de school van de grote Meester geoefend te worden in het getuigen van Hem.

Wij hebben het opstaan van de Heere

in ons hart zo nodig als het bij ons een puinhoop is van ellende. Met al ons woelen en werken kunnen wij het niet in orde krijgen. En daarom te meer hebben wij het verloochoenen van de Heere te bewenen en wel bitterlijk te bewenen, anders gaat 't van kwaad tot erger. In de zonde toch is het altijd een verloochoenen van de Heere, een wegdrücken van de drie kernpunten die zijn in het geloof. Het kennen van de Heere, het overgeven aan de Heere en het vertrouwen op de Heere om met Hem te leven.

Hoe hebben wij het Paasfeest gevierd? Was het een ontmoeten van de Heere, een komen tot de kracht van Zijn opstanding in het smaken van Zijn vrede? Want dan leven wij in ons denken, willen en gevoelen weer uit de bediening van Christus.

En bij dat opstaan van de Heere in Zijn volk, tot het verkrijgen van een gezond geestelijk leven, staat Hij ook op over Zijn volk, opdat zij in verloochoening

van zichzelf de gemeenschap der heiligen zouden onderhouden.

Maar missen wij dat geestelijke leven nog, kleeft ons hart de Heere niet aan. O, dat het door Zijn genade werd een ontwaken uit de slaap der zorgeloosheid, een opstaan uit de doden door te leren leven uit Hem en Hij zal over u lichten als de Zon der gerechtigheid om als kinderen des daags te wandelen in de vreze Gods.

Wijlen ds. R. Kok

Van de administratie

Ook in de afgelopen twee weken mochten wij, naast het abonnementsgeld, voor een bedrag van f. 9844 aan giften ontvangen. Voor de Reformatorische school in Dundas kwam f. 100 binnen. Van de diaconie van Dordrecht-Centrum ontvingen wij een gift van in totaal f. 500 bestemd voor de Rehoboth school te Ontario en de school in Dundas. Voor alle ontvangen giften, groot en klein, zeggen wij u hartelijk dank. Tevens werden twee nieuwe abonnees ingeschreven.

Met vriendelijke groeten, P.J. Boers

Van de redactie

Inhoud

In deze aflevering van ons blad treft u weer verschillende vervolgartikelen aan. We zeggen Ds. Procee hartelijk dank voor de serie die hij heeft geschreven over Willow Creek. Er is

veel reactie op geweest. Het is een goede zaak dat hiertegen gewaarschuwd is op een integere en grondige wijze. We plaatsen ditmaal een meditatie van wijlen Ds. R. Kok over de opstanding.

Ontmoetingsdag

De komende ontmoetingsdag zal D.V. gehouden worden zaterdag 6 mei in de Chr. Geref. Kerk te Werkendam.

's Morgens zullen spreken Ds. K. Visser en Ds. B.L.C. Aarnoudse, aanvang 10.30 uur. 's Middags zal gesproken worden door Ds. M. Vlietstra en Ds. M.C. Tanis, aanvang 14.00 uur.

Indien er zijn die met de trein in Gorinchem arriveren kunnen zij van het station afgehaald worden. Om dit goed te kunnen regelen wil ik u vriendelijk verzoeken dit ruimschoots van tevoren door te geven aan ouderling J.M. Verhelst, tel. 0183-637272.

Goede Vrijdag en Pasen

Als u dit leest zijn deze dagen weer voorbij. Heeft het betekenis mogen krijgen dat Christus op Goede Vrijdag volkomen betaald heeft voor al de zonden Zijner Kerk? Hebben we de kracht van de opstanding van Christus leren kennen voor eigen hart en leven? Is het nut van de opstanding gaan spreken voor het eerst of almeer? Daar zal de Heere alleen de eer van krijgen. Voor allen die de Heere door genade mogen vrezen is de opstanding van Christus een zeker pand van hun zalige opstanding. Er is toekomst voor Gods Kerk naar ziel en lichaam beide.

AvH

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

postrek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Alle macht

Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde *Mattheüs 28:18b*

Het Paasfeest ligt weer achter ons. Doch, achter de betekenis en vrucht van Jezus' opstanding staat geen punt. Gelukkig niet. De Paaskoning leeft aan de rechterhand des Vaders in Zijn troon. Van daaruit werkt Hij nu het heil uit, door Hem verworven, in zondaars-harten.

Hij is het, Die hier spreekt in de tekst. Hier zien wij Hem vergaderd met Zijn discipelen op een berg in Galilea, waar Jezus hen bescheiden had, waar zij Hem zouden zien naar zijn belofte, vers 10. Welke berg dit geweest is zegt de Schrift niet. Zij waren er heengegaan om de Heere te zien. En Hij ver-

vulde Zijn belofte. Gaat het u ook om een geloofsontmoeting met Hem, voor 't eerst of bij vernieuwing? Maakt ge daarom des zondags uw kerkgang?

Wat moeten de discipelen weer be-moedigd zijn door deze woorden van Jezus. Hij is wel als een machteloze gebonden geweest, heeft als een machteloze aan het kruis gehangen. Doch, hoe heerlijk heeft Hij getriumfeerd. Hij is die Vorst met zoveel macht bedeed. Waarlijk zo alleen kan Hij spreken, Die op Zijn kleed en dij heeft geschreven: "Koning der koningen en Heere der Heeren.

Voor Zijn opstanding zei Hij reeds: "Alle dingen zijn Mij overgegeven van de Vader". Hij spreekt hier niet over Zijn macht als Gods Zoon, doch

over Zijn Middelaarsmacht, Hem van de Vader gegeven, als beloning op Zijn arbeid.

“Mij is gegeven alle macht in de hemel”. Hij gebiedt over de engelen. Die passen vaardig op Zijn wenken, ook als Hij ze uitzendt ten dienste van Zijn volk. En de gezaligden, die reeds thuis zijn, aanbidden Hem als hun Heere en Koning.

Wat zalig, eeuwig bij Hem te vertoeven. Doch, Hij heeft ook alle macht op aarde. De discipelen moeten de wereld intrekken om de enige Naam tot zaligheid bekend te maken. Zij zullen daarbij stuiten op geweldige tegenstand. Want de duivel laat zich niet gemakkelijk van zijn slaven beroven. Die hebben zichzelf in des duivels handen gespeeld. Hij houdt ze met duizenden ketenen gebonden. Hij laat er niet één weer vrijwillig los.

Daar is macht, almacht toe nodig. Dan staan de discipelen onmachtig in zichzelf om er één uit des duivels macht te bevrijden. Doch zij mogen weten, Hij Zelf verzekert het hun hier, dat een machtig Koning, Wiens macht almacht is, hen terzijde staat en met hen aan de spits strijdt.

Zeker, op aarde stuit Zijn macht op verzet, daar satan hier nog zoveel macht heeft. Hij woedt als een brullende leeuw. En hoe dichter Jezus' wederkomst nadert, hoe heftiger het verzet des duivels zal worden. Echter, hoe machtig de overste der wereld ook is, Jezus is de almachtige ook over de duivel. Hij heeft hem reeds de kop vermorzeld. Wat ligt hier een bemoedigende en troostvolle gedachte voor Zijn volk in. Vergeleken bij de wereld is dit volk maar een klein kuddeke. De listen en het geweld des duivels blijven hen niet onbekend. Wat staan zij machteloos tegenover satan.

Doch nu liggen zij voor rekening van Koning Jezus. Dit verzekert Hij hier Zelf. Hij zal ze bewaren. Niemand zal ze uit Zijn Hand rukken. Nog steeds gaat Hij door een volk te verlossen uit de klauw des duivels. Die door Jezus verlost worden uit satans klauw, zal hij blijven bestrijden. Zolang gij hem dient, geen genadewerk in u is, heeft hij bij u niets te bestrijden. Doch juist als wij er door genade één van Jezus zijn geworden, ook al weet gij dit voor uzelf nog niet met zekerheid.

Als deze machtige Koning in u gaat werken door Woord en Geest, wordt de meest verharde zondaar door Hem overwonnen. Het hardste hart moet breken onder Zijn liefdearbeid. De meest verdorven zondaar kan Hij nog

redden van het verderf. Zijn opstandingsleven in hem werken. Is dit geen troost en bemoediging voor u? Kan u dit niet nopen Hem te voet te vallen, jong en oud? Het is zo zalig een onderdaan van Hem te worden.

Ja, al worden de tijden nog donkerder dan zij nu al zijn, al wordt de macht van de antichrist al groter, al zal de verdrukking van Gods Kerk zwaar worden, geen nood. Want Hij leeft, Dien alle macht in hemel en op aarde is gegeven. Hij komt nooit weer in de banden. Doch zal door zijn macht, door Zijn Geest, gebonden onbinderen en in vrijheid met Hem stellen. Hij regeert, Dien de Vader alle macht gegeven heeft. En de koningen en

machtigen der aarde zijn slechts werktuigen in Zijn hand.

Levend volk, dit woord zij u een riem onder het hart, te midden van alle strijd, tegen duivel, wereld en de zonden. Zijn kracht worde in uw zwakheid volbracht. Hij lere u ten strijde. Als Zijn volk de Koning weer ziet in het geloof, zijn zij moedig als een jonge leeuw. Dan weten zij, dat de duivel, met al zijn troepen, verslagen en verpletterd zal worden. Wie behoort gij nu toe? De duivel nog, of Koning Jezus? Hij verbindt u zalig aan Hem en Zijn dienst. Hij overrede u het hart in Zijn liefde en voere u met Hem in heerlijkheid.

Wijlen Ds. J. van Doorn

Nehemia, stimulator tot werken en waken (15)

Welk een persoon heeft de Heere aan de bouwers en in hen aan heel Israël gegeven! Een man die leefde bij drie werkelijkheden: de eer van de Heere, het welzijn van het volk en ieders verantwoordelijkheid. Gedreven door de Geest van de Heere heeft hij zich daarvoor ingezet. Hij werd zelfs de leider. Zo werd hij een afschaduw van de grote Leidsman van de kerk, Jezus Christus.

Op een bepaald moment was het zeer kritiek. Men liet het werken afweten. De gedachte aan het optreden van de vijanden leidde tot bouwstop. Alleen Nehemia bleef op zijn post, hij werd door niets ontrouw. Hij week niet als bidder en als werker. De Heere kroonde uit genade zijn levenshouding. Nehemia kon later schrijven: “en God had hun raad tenietgedaan”. Er werd een streep gehaald door hun voornemens. De vijand was weer uitgeschakeld. Vele malen komen we dit in de Heilige Schrift tegen. Soms lijkt er van het ingrijpen des Heeren niets te zien, de ondergang al dichterbij, maar de Heere kwam. Hij is nooit te laat, Hij spreekt en Hij werkt op tijd. Op Zijn tijd!

De vraag kan leven: Waarom komt de Heere in een zeer hachelijke situatie niet eerder? De Heere wil Zijn vijanden beschamen. Zijn volk laten zingen van Zijn grootheid en trouw. “U alleen, U loven wij. Dies vertelt men in ons land, al de wond'ren Uwer hand”. Hij maakt alles, dat men zich verwonderen moet. Elke geschiedenis die daarvan spreekt mag in nood en strijd een hart onder de riem zijn. Het hopen op Hem, het uitzien naar Hem is

niet te vergeefs. Na de aftocht van de vijand werd het werk hervat. Niets was er meer wat de bouw kon tegenhouden. Het vaste vertrouwen van de bouwers was weer teruggekeerd. Het staat er zo simpel, zouden we zeggen, maar het spreekt van veel: “Zo keerden zij allen weder tot de muur, een iegelijk tot zijn werk”. Nu moeten we er wel op letten hoe men aan de slag ging en wat daarnaast gebeurde. In het geloof werd het werk weer opgepakt, maar men vergat eigen verantwoordelijkheid niet.

Waakzaamheid was geboden. Een teruggetrokken vijand is geen overwonnen vijand. Hij is nog in leven. Onveranderd. En echte vijanden worden geen vrienden, die blijven zoals zij zijn. Die overtuiging had Nehemia ook, vandaar zijn inzet. Hij verdeelde zijn manschappen in twee helften. De ene helft werd flink bewapend. Men moest van de morgen tot de avond, zelfs tot in de nacht paraat zijn, zodat men elke aanval van de vijand zou kunnen afslaan. De andere helft moest aan het werk, echter met dit verschil, voorheen moest het zonder wapen gedaan worden en nu moest men er over één beschikken.

We lezen van de sjouwers die het puin in grote korven wegdroegen en het voor de bouw benodigde materiaal mee terugbrachten; zij moesten in hun ene hand een spies dragen om zich tegen een overschot te kunnen verdedigen. Elk ogenblik moest men gevechtsklaar zijn. Verschillende stamhoofden kregen hun plaats achter de manschappen met het doel om hen aan te moedigen om het werk te doen en

om eventueel bij een gevecht te steunen en te leiden.

Hoe goed ging Nehemia te werk! Het devies was: werkend strijden en strijdend werken. Want de arbeid vond plaats op vijands grondgebied. Jezus' woord mag nooit vergeten worden: "De satan is de overste van de wereld". Hijzelf heeft zeer goed met hem kennisgemaakt. Het uur van Jezus' verzoeking mogen we niet voorbijzien. De satan toonde Hem al de koninkrijken van de wereld. Door één knieval zou Jezus de macht hebben over de heerlijkheid van de koninkrijken. We weten dat satans macht beperkt is tot deze tijd, maar hij laat zich gelden, al is hem bekend dat hij de grote verliezer is. Vandaar dat bidden en werken, waken en strijden geboden zijn.

Wanneer we de kerkgeschiedenis lezen, dan hebben velen zo in hun tijd gestaan, werkend in de kracht van de Heere, bewapend met het zwaard van de Geest, hetwelk is Gods Woord. Zulke personen hebben wij vandaag broodnodig. Mannen, bedeed met gaven en talenten, staande op de bres. Het gereformeerd-zijn mag niet alleen

in onze papieren staan of in ons vaandel, het moet overduidelijk blijken in woord en geschrift. Wie neemt het, gegrond vanuit de Schrift en de belijdenis van de kerk, op tegen de moderne tijdgeest, tegen een hermeneutiek die de hedendaagse geest ademt? Er wordt gesproken over kerken en het spreken als kerken met elkaar. Op zich niet verkeerd, maar gezamenlijke strijd mag niet ontbreken, zoals Judas schrijft, namelijk het strijden voor het geloof dat eenmaal de heiligen is overgeleverd. Dat is voor alles noodzakelijk. Wordt dit streven niet gezien, dan is elke fusie of vereniging mensenwerk en zal niet bestaan.

Laat er het gebed zijn om bidders, werkers, wakers en strijders op alle terreinen en fronten. Theologisch, ethisch, sociaal. Dat strekt tot eer van de Heere en daar heeft de achterban recht op. Voor koersbepaling is het voor de jeugd onmisbaar.

Zijn we als ambtsdragers daarvan doorgedrongen en zoeken we elkaar daarin en daarvoor?

Ds. M.C. Tanis

weerspreekt de ongelooftsgedachten van de moderne theologie uit zijn dagen helder. "Als de Zoon niet lichamelijk is opgewekt, dan kunnen we het gedrag van de Vader niet rechtvaardigen. Dan is de eer van de Zoon niet te redden. Maar, wat het ongelooft ook zegge, God heeft Zijn Kind Jezus opgewekt. (...) Men heeft in onze dagen beweerd dat Jezus toch wel de Zoon van God kan zijn, ook al ligt Hij nog in het graf. Daartegenover: een dode Zaligmaker is geen Zaligmaker!" De niet-academisch gevormde ds. Jan Bavinck - we horen hem hier als een krachtig apologet van de leer der Schriften. Tegen de modieuze theologie van zijn dagen!

Toch is hiermee de hoofdlijn van zijn paasprek nog niet aangegeven. Het gaat de prediker vooral om de betekenis van Christus' opstanding. Die werkt hij uit in een viertal punten. "De betekenis van de opstanding des Heeren voor 1) Zijn eerste vrienden en vriendinnen, 2) God den Vader, 3) den Heere zelve en voor 4) de Christelijke kerk." De laatste vier pagina's van de preek behelzen een aparte toepassing.

In zijn eerste punt benadrukt ds. Bavinck vooral de zorg van de Heere Jezus voor Zijn treurende "vrienden en vriendinnen". "Wij zien hierin dat de Heere Jezus in waarheid de goede Herder is. Neen, Hij vergeet Zijne schapen niet. Nauwelijks is Hij uit de dooden verrezen, of Hij draagt zorg, dat de zijnen hiervan kennis ontvingen. Met meer dan moederlijke teederheid heeft Hij hen lief, en zoekt Hij hen te troosten." Wat hebben ze veel moeten meemaken de laatste dagen. "Maar dan daagt de derde morgen, en onverwacht hooren zij met hunne ooren en zien met hunnen oogen, dat de Meester uit de dooden is opgestaan, dat Hij leeft. (...) Welgelukzalig is het volk welks God de Heere is. Het volk dat Hij zich ten erve verkoren heeft!"

Opvallend in deze preek is dat niet alleen het nut en de betekenis van Christus' opstanding voor Zijn Kerk aandacht krijgt, maar vooral ook wat het betekende voor Christus Zelf en voor Zijn heilige Vader. In de opstanding van Zijn Zoon heeft de Heere Zijn Goddelijke deugden verheerlijkt. Ik vat samen: "Bewonder Zijn macht! Hij maakt de doden levend en roept de dingen die niet zijn alsof zij waren. Aanschouw vooral Zijn liefde! De Vader heeft de Zoon lief. Dat wordt hier op de luisterrijkste wijze beves-

Hoe werd er gepreekt in de oude Christelijke Gereformeerde Kerk (1869-1892)? (3)

We zijn in deze serie artikelen bezig een antwoord te zoeken op de vraag die hier boven is verwoord. Na een tweetal inleidende artikelen wil ik vanaf nu telkens een bepaalde predikatie voor het voetlicht halen. Voor dit keer een paasprek van ds. J. Bavinck. Wie was deze prediker? Over zijn beroemde zoon hoorde u in elk geval wel eens. Dat was de bekende professor Herman Bavinck, de auteur van *De Gereformeerde Dogmatiek*, een standaardwerk in vier delen. Jan Bavinck was diens vader dus; de 'oude Bavinck' wordt hij wel genoemd. Hij leefde van 1826 tot 1909. Hij is afkomstig uit het graafschap Bentheim in Duitsland. Maar hij werd opgeleid in Nederland, door ds. W.A. Kok te Ruinerwold. Hij was Christelijk Afgescheiden predikant o.m. in Bunschoten en Almkerk; later vele jaren in Kampen. Voor een benoeming tot docent aan de Theologische School te Kampen bedankte hij. Hij publiceerde een catechismusverklaring (Kampen 1903/04). Misschien hebt u hem wel in uw kast staan. Aanbevelen!

De preek waarop ik nu nader wil

ingaan, is verschenen in een bundel die als titel heeft: 'Van Bethlehem naar den Olijfberg'. Het betreft een aantal preken over de zogenaamde 'feest- en lijdensstoffen' van diverse christelijke gereformeerde predikanten (Nieuwendiep 1871). Een boek dat in antiquariaat nog wel eens te koop is.

De tekst van de preek is Markus 16:1-7: het bericht van Christus' opstanding aan de vrouwen. Na zijn inleiding gaat ds. Bavinck allereerst in op het feit (!) van de opstanding van de Heere Jezus. "De opstanding des Heeren was bij de discipelen een feit, boven alle bedenking en allen twijfel verheven." Boven de "hooggeroemde wijsheid onzer eeuw" uit blijft toch de zekerheid en de feitelijkheid van Christus' opstanding staan. Door heel de preek heen komt Bavinck hierop terug. Zijn stellingname is heel duidelijk. Ongetwijfeld zal hij gedacht hebben aan zijn invloedrijke tijdgenoot prof. J.H. Scholten, vrijzinnig en dus Schriftkritisch hoogleraar in Leiden bij wie enkele jaren later ook zijn zoon Herman nog college zou lopen. Bavinck

tigd voor het oog van engelen en mensen. Vergeet boven alles niet Zijn trouw! De Heere vervult Zijn voorzeggingen trouw en letterlijk. God de Vader nam met het werk van Zijn Zoon volkomen genoegen. Hij was door Zijn offerande ten volle voldaan. Christus is opgewekt en daardoor is duidelijk bewezen dat Hij God der zonde verzoend, de schuld betaald, het recht der wet vervuld en eene eeuwige gerechtigheid teweeggebracht heeft."

Wat staat de kerk des Heeren nu op een hecht fundament! In Zijn opstanding uit de doden heeft Christus bewezen de Zoon van God te zijn. En Zijn Vader heeft openbaar getoond volkomen genoegen te nemen met Diens verlossingswerk. "Vraagt gij naar het fundament, waarop dat Godsgebouw van de Gemeente Gods zoo stevig en onwankelbaar rust, dan wijzen wij u op den Heere Jezus Christus, bepaaldelijk zoo als het uit de opstanding uit de doden bewezen is, dat Hij de Christus, de Zone Gods en de Zaligmaker der wereld is. (...) Jezus leeft, en van dien levenden Heiland gaat onophoudelijk een nieuw leven uit in het hart van arme zondaren. Wij zijn diep gevallen. Op ons rust niet alleen de toorn Gods en de vloek der wet, maar wij zijn daarenboven dood door de misdaden en zonden. Maar de verheerlijkte Heiland, die dood is geweest en weder levend is geworden, verlost niet alleen zondaren van toorn en vloek, maar herschept hen ook naar het evenbeeld Gods. Door den Geest, dien Hij verworven heeft, stort Hij een nieuw leven in hun hart. Hij leeft om zich te openbaren, en waar Hij dat doet, daar worden harten veranderd en zielen vernieuwd. (...) Vijanden zijn door Hem veranderd in vrienden, en wolven in lammeren."

In de toepassing tenslotte trekt ds. Bavinck vanuit datgene wat hij tot nu toe behandeld heeft lijnen naar zijn hoorders. Eenduidig? Voor iedereen hetzelfde? Omdat hij gemakshalve het geloof bij ieder veronderstelt? Nee, zeker niet! Hij begint met te vragen: "Zijt ook gij die verandering deelachtig, Toehoorders? Zijt gij met Christus opgewekt tot een nieuw leven? Kent gij Hem en de kracht Zijner opstanding?" (...) Ach, hoevelen zijn er, wier hart vervreemd is van Jezus, en van het leven, dat van Hem uitgaat! Hoevelen, die zorgeloos en onverschillig leven, en die ten aanzien van Jezus en hun eeuwige zieleheil in dien dierbaren Verlosser ongevoelig en onaantrekke-

lijk zijn, even als dooden!"

Deze laatste categorie roept hij toe: "Buigt u neder en knielt voor de voeten van den verheerlijkten Heiland, eer gij het eens gedwongen zult moeten doen, gelijk al Zijne vijanden. Het is nog de welaangename tijd, het is nog de dag der zaligheid, en och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uwen dag, hetgeen tot uwen vrede dient! Weldra daalt de Engel des doods neder, gelijk hier de Engel der opstanding, en dan is het - te laat!" Ds. Bavinck schroomt dus niet in zijn paasprek een plaats in te ruimen voor een ernstige waarschuwing. Hij wijdt daar zelfs veel woorden aan. Kennelijk is hij ervan overtuigd dat er onder zijn hoorders velen zijn die zich bevinden op (en ik citeer weer) "den breeden weg, dien op het eeuwig verderf uitloopt". Maar het is niet alleen een woord van waarschuwing, ook de bereidwilligheid van de Heere om zondaren te ontvangen, klinkt. "Wij wijzen u op den Held uit Juda's stam, die overwonnen heeft. Gaat tot Hem, Hij kan u redden. Gij zijt welkom, hoe groot en menigvuldig uwe zonden ook mogen zijn. Wie tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen. Ja, dat heeft Hijzelf gezegd. En ook dit woord is door Zijne opstanding bevestigd en verzegeld."

Tot slot nog een woord tot "den geloovigen". "Wie zal nu tegen u beschuldigingen inbrengen? Jezus leeft. Hij houdt Zijne gemeente in stand, bewaart en beschermt haar, zoodat de poorten der hel haar niet zullen overweldigen. Jezus leeft en gij zult leven."

Zo klonk 130 jaar geleden de paasprediking in de Christelijke Gereformeerde Kerk van Almkerk. Bijbels gefundeerd, pastoraal onderscheidend, ernstig waarschuwend en herderlijk opbeurend. "Houdt in gedachtenis dat Jezus Christus uit de doden is opgestaan!"

JMJ K

SGP-Jongerendag 2000

Op D.V. zaterdag 6 mei 2000 zal de SGP-Jongerendag gehouden worden in het Ned. Congresgebouw te Den Haag. Het thema is: "Geld!? Of je leven?" dit in het kader van het jaarthema "Welzijn is meer dan Welvaart". Aanvang 10.00 uur. De sprekers zijn Ir. B.J. van der Vlies, Mr. Dr. J.T. van den Berg, Mr. C.G. van der

Staij en minister Drs. G. Zalm (VVD). Ds. P. Mulder zal het slotwoord verzorgen. Het programma wordt afgewisseld met documentaires. Muzikale medewerking wordt verleend door het orkest "Neginoth" en Leander van der Steen.

Iedereen is van harte welkom.

Info: 070-3456226/jongeren@sgp.nl

Tear Fund, Woord en Daad en ZOA-Vluchtelingen- zorg bieden hulp in Ethiopië

Tear Fund, Woord en Daad en ZOA-Vluchtelingen zorg zijn een gezamenlijke noodhulpactie voor Ethiopië en omliggende landen gestart. Deze regio, de Hoorn van Afrika, wordt al lange tijd geteisterd door droogte. Miljoenen mensen worden bedreigd door een hongersnood.

De drie organisaties hebben ieder een bedrag van 100.000 gulden toegezegd. Als eerste aandachtsgebied voor de hulpverlening is gekozen voor Dessie, een stad ten noorden van de hoofdstad Addis Abeba. Er is een acute behoefte aan voedsel. De uitvoering vindt plaats in overleg met lokale organisaties, waaronder Hope Enterprises. In een nader onderzoek zal bekeken worden welke vorm van hulp verder noodzakelijk is. De hongersnood is ontstaan door drie jaar van droogte en een reeks van conflicten in deze regio. Op dit moment worden meer dan 10 miljoen mensen in zeven Oost-Afrikaanse landen met hongersnood bedreigd, waarvan volgens de Verenigde Naties alleen al 7,7 miljoen in Ethiopië. Vooral kinderen bezwijken in de getroffen gebieden.

Aanmelding voor de studie theologie aan de Theologische Universiteit Apeldoorn

Het college van hoogleraren van de Theologische Universiteit te Apel-

doorn nodigt studenten, die theologie willen studeren, uit zich in te laten schrijven. Voor inschrijving wordt een verklaring van instemming met de gereformeerde belijdenis gevraagd en een eindexamen van het VWO of een daarmee gelijkgesteld getuigschrift (bijv. een propedeuse HBO). Volledigheidshalve zij vermeld dat wij voor de theologische studie een grondige kennis van de klassieke talen van belang achten. Voor degenen die ten aanzien van het Grieks en/of Latijn een deficiëntie hebben, wordt een éénjarige vooropleiding gegeven.

Aanmelding kan schriftelijk of telefonisch bij de universiteit, Wilhelminapark 4, 7316 BT Apeldoorn, tel. 055-577 5700. Ook kan op dit adres informatie over de opleiding worden aanvraagd.

Deputaten "Pastoraat in de gezondheidszorg" van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland

Nogmaals willen we attenderen op de geplande bezinningsavond met het onderwerp 'de verstandelijke gehandicapte en onze kerken'. Voor het noorden hopen we deze avond te houden op Woensdag 17 mei 2000 te Drachten. In de Chr. Ger. Kerk Eben Haezer, Houtlaan 27 A te Drachten (tel. Kerk: 0512-521185). Om te weten hoeveel personen er aanwezig zullen zijn gaarne vooraf opgave van het aantal deelnemers. Extra exemplaren van de handreiking, alsmede opgave van de deelnemers bij Mw. M. de Graaf-Floor, Cattenbroekerdijk 13 A, 3446 HA Woerden.

Tel/fax: 0348-482911

e-mail: 3.graaf@wxs.nl

Boekbesprekingen

I. Hubregtse, **Een gelukkige zanger**, 142 blz., f 24,90, Uitgeverij 'De Ramshoorn' - Goes.

Dit keurig verzorgde leesboek is gebaseerd op historische gegevens uit de tijd van de Afscheiding. Een alleenstaande jongen komt als stalknecht bij

adelijke personen terecht. Hij kan goed viool spelen en krijgt op deze wijze te maken met de feesten die georganiseerd worden op het landgoed. Maar ook komt hij in aanraking met de Godvrezende tuinman en zijn vrouw. Het wordt hem onmogelijk nog langer aan de ijdele feesten zijn bijdrage te leveren. Aangrijpend is de beschrijving van het einde van zijn leven. Welk een getuigenis heeft hij afgelegd voor hooggeplaatsten en hoe heeft hij hen gewaarschuwd uit medelijden met hen. Hij zong Psalm 49 en na het zingen van de regels: "Maar na de dood is 't leven mij bereid, God neemt mij op in Zijne heerlijkheid" stierf hij op het podium. Een verantwoord boek voor de leeftijd van 14 jaar en ook voor volwassenen.

Dr. L. Froot, **De gaven van de Heilige Geest in bijbels-theologisch perspectief**, 116 blz., f 24,95, Uitgeverij Groen - Heerenveen. Aanleiding tot het schrijven van dit boek is een hernieuwde bezinning op de persoon en het werk van de Heilige Geest die is opgeroepen door de charismatische beweging. Veel onderwerpen worden behandeld: De doop met de Heilige Geest, de gaven van de Geest, de vrucht van de Geest, gaven en ambten, glossolalie, gaven van genezing, de gave van de profetie en de charismatische gemeente. Tongentaal wordt niet uitgesloten, maar Floor pleit wel voor terughoudendheid. De beknoptheid van het boek zal met zich meebrengen dat vertegenwoordigers van de charismatische beweging zelf weinig aan het woord komen. Ook wordt geen gesprek aangegaan met Nederlandse theologen die in de charismatische beweging een plaats hebben of die ermee sympathiseren. Ook de dissertatie van R. van Kooij over de relatie tussen de Gereformeerde kerken en de charismatische beweging is er niet bij betrokken. Dit alles neemt niet weg dat we met dit boek wel degelijk onze winst kunnen doen.

David Bruinings, **De vrije verkiezing en aanneming Gods**, 280 blz., f 45,-, Uitgeverij De Schatkamer - Rumpt.

David Bruinings leefde van 1704-1749. Een heel bekend boek van hem is "De Leeuw uit de stam van Juda als een Lam ter slachting geleid." Het nu voor ons liggende boek bevat 12 preken. Tien handelen er over Lukas 15: Het verloren schaap, de verloren pen-

ning en de verloren zoon. Twee vrij stoffen werden toegevoegd. Het boek bevat een inleiding van Ds. H. Zweistra, Nederlands Hervormd predikant te Leerbroek. Ds. Bruinings is in Bremen geboren en studeerde theologie in Heidelberg. Na eerst twee gemeenten in Duitsland gediend te hebben werd hij predikant in Amsterdam van de Hoogduitse gemeente van 1741 tot aan zijn overlijden. De preken van Ds. Bruinings bestaan uit een korte inleiding, dan wordt de tekst uitgelegd en tenslotte volgt een uitvoerige toepassing. In zijn preken wordt God op het hoogst verheerlijkt en de zondaar op het diepst vernederd. Het contact van Ds. Bruinings met de Hernhutters riep bedenkingen op. De preken zijn het lezen en overdenken waard.

Ds. Walther Marshall, **Evangelische Heiligmaking, toegelicht door Ds. W. Pieters**,

96 blz., f 17,50, Uitgeverij 'De Ramshoorn' - Goes. Het boek is een bundeling van 17 artikelen om "Om Sions wil". Deze artikelen vormen een samenvatting van het boek van Marshall, die leefde van 1628-1680. Het boek is vertaald door Ds. Comrie, die schreef dat het boek van Marshall mogelijk één van de beste is die ooit over deze stof geschreven werd. Marshall benadrukt dat goede werken alleen uit een waar geloof kunnen voortvloeien en dat de heiligmaking voortvloeit uit de rechtvaardigmaking. Buiten Christus kan Gods wet nooit gehouden worden, maar in Christus is alles te vinden: vergeving van zonden en ook heiligmaking.

Drs. Henk Hagoort (eindredactie), **Het verbond van God met mensen**, 152 blz., f 29,95, Uitgeverij Groen - Heerenveen.

Deze uitgave is tot stand gekomen in samenwerking met de Evangelische Omroep die de teksten van de verschillende bijdragen eerder uitzond in het radioprogramma 'Theologische Verkenningen'. Van verschillende kanten wordt de betekenis van het verbond toegelicht. Behandeld worden ondermeer het Sinaitisch verbond, het verbond bij de profeten, het verbond in de evangeliën, het verbond in de tijd van de Reformatie en de betekenis van het verbond in onze tijd. In kort bestek wordt in dit boek veel geboden.

Ds. J.J. van Ekeveld, **Uw trouw getuigenis. Meditaties over de Dordtse Leerregels**, 288 blz., f 39,50, Uitgave den Hertog – Houten.

De basis van dit boek wordt gevormd door een zeventiental predikaties die gehouden zijn over de Dordtse Leerregels. De auteur heeft de preken voor dit boek wat omgewerkt. Het is zijn bedoeling een eenvoudige meditatieve verklaring van de Leerregels te geven die zou kunnen dienen tot onderwijzing en opscherping van de gemeente. Onze tijd is vol van modern remonstrantisme. Dat wil zeggen dat er een vermogen in de mens wordt gelegd waarbij tekort wordt gedaan aan de totale doodsstaat van de mens en het absolute van de vrije genade als vrije gunst, die eeuwig God bewoog. De titel is ontleend aan Psalm 139:84 (berijmd) en onderstreept dat de Leerregels het woord Gods naspreken. Dit boek is zeker geschikt om zich te verdiepen in de Dordtse Leerregels.

Joh. Arnold en Stephen Sizer, **Het heilige land, een panorama**, 80 blz., f 34,50, Uitgave den Hertog – Houten. Het is een prachtig fotoboek van plaatsen in het land Israël. Het boek is 33 cm lang en 21 cm hoog. Vooral de panoramafoto's die twee pagina's beslaan zijn schitterend. Achttien plaatsen in Israël worden bijzonder belicht met een duidelijke heenwijzing naar de Schriftgegevens. Aanbevolen bijvoorbeeld als geschenk bij huwelijk of jubileum.

**De RST
voor
kraamzorg
in uw
gezin?**

**Vraag de
folder aan en
schrijf u in**

RST
Reformatische
Stichting Thuiszorg
Raadhuisplein 45 - Postbus 154 - 3770 AD Barneveld
Telefoon (0342) 42 23 24

Willem Teellinck, **Christelijke Leidsman**, 369 blz., f 65,-, De Schatkamer – Rumpst. De auteur werd in 1579 in Zierikzee geboren. Hij was predikant in Haamstede en Middelburg, waar hij tot zijn dood op 8 april 1629 het Woord van God verkondigde. Er werden uit zijn huwelijk zes kinderen geboren van wie er drie predikant werden. Teellinck is de vader van de Nadere Reformatie. Toen hij stierf liet hij 129 manuscripten achter. Ds. J. van der Haar heeft dit boek dat handelt over de bekering herschreven in de nieuwe spelling. Veel behartenswaardige zaken aangaande de waarachtige bekering worden aan de orde gesteld. Onwilligen en tragen worden tot bekering opgewekt. Zij die zich inbeelden bekeerd te zijn worden tot zelfonderzoek aangespoord. Kenmerken van ware verootmoediging en waarachtig geloof worden genoemd. Zwakken worden wegen en middelen tot versterking aangewezen. Al deze zaken worden uitvoerig in dit lezenswaardige boek behandeld.

Mbuma Zendingsdag Geldermalsen

De 37e zendingsdag van de Ned. Stichting Mbuma Zending
wordt D.V. gehouden op

zaterdag 29 april 2000

in één van de hallen van de Coöp. Fruitmasters-groep u.a

Aanvang 10.30 uur.

Sprekers: 's morgens (10.30-12.30 uur)

- 1 Ds. Tj. De Jong, Staphorst, 1e voorzitter, opening
- 2 Ds. John MacLeod, Stornaway, Sch. (met vertaling)
- 3 Ds. J. Roos, Opheusden

Pauze
(12.30-14.00 uur)

Sprekers: 's middags (14.00-16.00 uur)

- 4 Ds. T. Klok, Urk;
- 5 Dhr. J.H. Koppelman, Staphorst (vertelling);
- 6 Ds. S. de Jong, Leerbroek, slotwoord

Vóór en na de bijeenkomst en tijdens de pauze is er gelegenheid om kennissen en vrienden te ontmoeten en de kramen van onze dameskransen enz. te bezoeken.

Zoals gewoonlijk zijn er ruime parkeerterreinen beschikbaar.

De Ned. Stichting Mbuma Zending ondersteunt het geestelijk en medisch zendingswerk van de Vrije Pesbyteriaanse Kerk van Schotland, welke reeds ruim 95 jaar in Zimbabwe werkt, met thans 8 inlandse predikanten. Op vele plaatsen zijn kerkjes, scholen en medische klinieken.

De behoefte aan steun is nog steeds groot.

Girorekening penningmeester:

1618570 t.n.v. Mbuma Zending te Genemuiden.

Aanvragen voor het in kleuren geïllustreerde maandblad der Stichting bij de secretaris H. Van Vliet, Cronjéstraat 6, 3312 ED Dordrecht.

Zendingsbusjes en materiaal voor scholen e.d. aanvragen bij:

Dhr. J. Veenema,

Postbus 213,

3850 AE Ermelo.

Tel. 0341-563310.

'De plichten van ouders'

van J.C. Ryle is in het Russisch vertaald. Het boekje zal verspreid worden in de Oekraïne en Moldavië.

Kosten per boekje f 1,15 (inclusief vertaling).

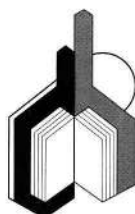
Hoeveel boekjes neemt u voor uw rekening?

Giro 3535181 m.v.v. 'Ryle'

Stichting Kom Over En Help

Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk • Tel.: 033-2463208

25 jaar hulp aan kerken en christenen in Oost-Europa

Plaats uw

familieberichten

in Bewaar het Pand

BKG

Hebt u kraam- of gezinshulp nodig. bel ons dan:

0318 - 52 77 99

Voor hulpverlening dag en nacht bereikbaar

Voor inlichtingen niet bellen tussen 16.00 en 19.00 uur. Laat u wel tijdig inschrijven!

Nieuwe actuele uitgave van LV-fonds!

Deze nieuwe uitgave van ds. L. Vroegindewij bevat een elftal preken voor hoogtijdagen in het kerkelijk jaar (advent, kerst, lijdensstof, goede vrijdag, paasfeest, hemelvaartsdag, pinksterfeest, bidstond, dankstond, oudjaar en nieuwjaar).

150 pagina's, gebonden, f 32,50

Tevens nog enkele exemplaren leverbaar van:

De Troost der Verkiezing: een pastorale behandeling van de Dordtse Leerregels. Gebonden in drie forse banden, totaal 800 blz. f 105,-

Vraag maar: over onderwerpen die leven bij jongeren. Paperback, 124 blz. f 18,75

De zondag in plaats van de sabbat: zeer actueel. Paperback, 96 blz. f 18,75

Ik bestel hierbij

- _____ ex. "t Goed dat nimmermeer vergaat" à f 32,50
- _____ ex. "De zondag in plaats van de sabbat" à f 18,75
- _____ ex. "Vraag maar" à f 18,75
- _____ ex. "De Troost der Verkiezing" à f 105,-

Naam _____

Adres _____

Postcode _____ Woonplaats _____

Opsturen (in envelop zonder postzegel) naar:
LV-fonds, Antwoordnummer 626, 2980 WB Barendrecht
Telefonisch te bestellen: 0184-682089/0180-620598
Onze uitgaven zijn tevens verkrijgbaar in de boekhandel.

GBS

Bijbels in
Statenvertaling

Zakbijbels met zilveren en gouden slot

Een heel bijzonder geschenk voor bijzondere gelegenheden. Aan deze zakbijbels met zilveren sloten is veel zorg besteed. Formaat 8,6 x 12,4 cm. Met Psalmen, Catechismus en Formulieren.

D32z	in zwartleren band	f 365,-
D34z	idem, met duimgrepen	f 397,50
D32az	in antiek-bruine lederen band	f 435,-
D34az	idem, met duimgrepen	f 472,50
	Zakbijbels met gouden slot vanaf	f 872,50

Folder op aanvraag beschikbaar.
Ook verkrijgbaar in de boekhandel.

Gereformeerde Bijbelstichting

Postbus 168, 4140 AD Leerdam, tel.: (0345) 61 01 55

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

't Goed, dat nimmermeer vergaat

BOM